

NR. 3

SEPTEMBER 2023

35. ÅRGANG

Lev

- LIVET MED UDVIKLINGSHANDICAP

KØBENHAVNS
KOMMUNEKREDS

- LIVET MED UDVIKLINGSHANDICAP

LEV Københavns Kommunekreds

BESTYRELSEN

Formand og landsbestyrelsesmedlem:

Steen Stavngaard, Monrads Allé 46, 2500 Valby
Tlf. 5066 6541 - E-mail: steen.stavngaard@gmail.com

**Bestyrelsesmedlem, redaktør, kasserer
og medlem af centerrådet:**

Eva Gjøe, Højmosevej 10, 2400 København NV
Tlf. 2682 7933 - E-mail: eva.gjoe@gmail.com

Bestyrelsesmedlem:

Gitte Svarre Larsen, Holmbladsvænge 1, 1. th.,
2300 København S
Tlf. 2074 2763 - E-mail: louisemalene@webspeed.dk

**Bestyrelsesmedlem, webmaster
og medlem af Handicaprådet:**

Per Jonasson, Panumsvej 21, 2500 Valby
E-mail: per@valby.eu

Bestyrelsesmedlem:

Egon Pedersen, Emdrupvej 139, 2400 København NV
Tlf. 2085 3806 - E-mail: egonpedersen26@gmail.com

Bestyrelsesmedlem og redaktør:

Charlotte Pepke, Vibekegade 8, st. th.,
2100 København Ø
E-mail: cpep@city.dk

Bestyrelsesmedlem:

Gert Thomsen, Listedvej 72, 2.tv., 2770 Kastrup
E-mail: gertthomsen57@gmail.com

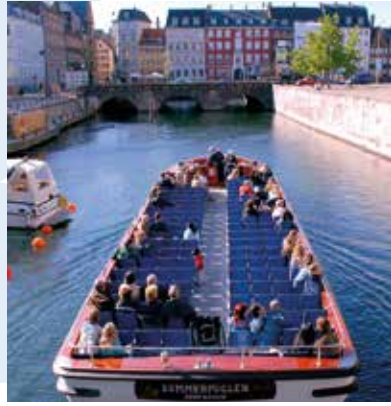
Bestyrelsesmedlem:

Hanne Berner, Langkærvej 9B, 2720 Vanløse
tlf. 6089 8847 - E-mail: hanneberner9b@gmail.com

Udenfor bestyrelsen:

Revisor:

Jørn Jensen, Ole Borchs Vej 18, 2500 Valby
Tlf. 4091 9620, E-mail: jnjdss3@gmail.com

NR. 3 SEPTEMBER 2023 35. ÅRGANG

Lev
- LIVET MED UDVEKLINGSHANDICAP

**KØBENHAVNS
KOMMUNEKREDS**

INDHOLD

Udgivelsesplan

Her er der en oversigt over Lev Københavns udsendelser samt deadline for aflevering af stof.

Redaktøren skal have dit bidrag senest

Blad nr. 4   1. november 2023
Udgives: December

ANNONCESALG

Rosengrenen ApS

Tlf. 86 95 15 66

Kl. 8.30-12.00 og 12.30-15.00

Mail: info@rosengrenen.dk

– hvortil alle spørgsmål
vedr. annoncer bedes rettet.

Sats og tryk: Intryk

Tlf. 70 21 10 00

www.intryk.dk

Lev Københavns

Kommunekreds' bestyrelse

3

Lederen. Af Steen Stavngaard

7

En undskyldning

– der var længe undervejs

9

Besøg på Botilbuddet

Løvtikkevej 66

13

Information om overgangen

fra barn til voksen

17

Julegaver fra Lev København

21

Indmeldelseskupon

23

UNDSKYLDNINGEN!

Så lykkedes det endelig. I forhold til mennesker med et udviklingshandicap er der en tid før 1980, hvor den daværende ånds-svageforsorg blev nedlagt, og efter 1980.

I tiden før 1980 behandlede man i Danmark mennesker med et udviklingshandicap som 2. rangsmennesker. Mange piger blev tvangssteriliseret, og i det hele taget var holdningen i samfundet til mennesker med et sådant handicap af en karakter, at man har meget svært ved at forestille sig, at det ikke engang er 50 år siden, det var sådan. MEN MEN.

Nu vil socialministeren den 11. september ved et arrangement i Horsens give alle disse mennesker en undskyldning fra statens side. Lev har arbejdet i en del år for at få det officielle Danmark til at tage dette skridt. Vi har i Lev København støttet dette arrangement med 10000 kroner, så der går en bus fra København med de mennesker, der skal til Horsens for at høre undskyldningen blive givet.

Er alting så fryd og gammen i 2023 for mennesker med et udviklingshandicap, eller er man så småt ved et "spare op" til en ny undskyldning om nogle år.

I Lev synes vi i hvert fald, at situationen på bostederne langt fra er optimal for beboerne. Det er selvfølgelig ikke så horribelt som før 1980; men Kommunernes spare-

kniv er efterhånden så voldsom på dette område, at det bestemt ikke er særlig rart at bo på et bosted, når mangel på ferier og udflugter ud af huset gør, at der ikke er så meget at lave, hvis man har behov for støtte og hjælp.

Vi håber meget, at politikerne på Rådhuset kan se alvoren i dette problem og sørge for, at vilkårene bliver så gode, at pårørende kan være mere trygge, når deres søn/datter skal flytte og bo på et bosted resten af livet.

Man taler meget om værdighed og ligestilling for mennesker med et udviklingshandicap, når man i Kommunen laver den officielle Handicappolitik, men når politikken skal implementeres, er det desværre sjældent, at det er muligt, at økonomien tilpasses dette behov.

Men jeg vil da trods alt slutte denne leder med en stor tak for, at det endelig lykkedes at få lukket den frygtelige tid før 1980 med en officiel undskyldning.

Steen Stavngaard

En undskyldning – der var længe undervejs

Før i tiden var forholdene meget anderledes for handicappede.

I 2023 blev der officielt sagt undskyldt for, hvad de udviklingshæmmede og andre handicap-grupper har måttet opleve i livet – før i tiden. Ser man hundrede år tilbage, var forholdene meget anderledes for disse grupper. Det skyldtes ikke, at menneskene var onde ved deres svagere medmennesker, men fordi man ikke vidste, hvordan man skulle omgå dem. Man var navnlig ikke bevidst om, at de handicappede blev kede af det og uden viden om, hvordan de kunne få det bedre.

Det skyldes også deres stakkels forældre og pårørende, der blot så til uden at gribe ind. Tilbage i tiden var mange forældre ligefrem flove over at have et udviklingshæmmet barn – som om de selv var skyld i, at de var blevet forældre til et svagt eller hæmmet barn. Det er kendt, at nogle forældre gemte deres barn i deres hjem for at skjule dem fra omverdenen.

Da **K. K. Steincke** i sin tid blev socialminister i Socialdemokratiet tog han fat på det store sociale arbejde, og der kom endelig nye strømninger for vores handicappede medborgere: Socialreformen 1933, havde længe været på vej støttet af partiet.

Alt blev ikke godt eller ændret lige med det samme. Det tog meget lang tid, dels at udarbejde love og regler, dels at lære resten af befolkningen at forstå og respektere disse mennesker. Der var mange bump på vejen og mange mennesker, man fortsat gjorde fortræd, af ren og skær uvidenhed – ikke uvilje. Mod slutningen af 1900-tallet kom der ingen nye kræfter til handicapområdet.

Den konservative politiker **Palle Simonsen** blev formand for bestyrelsen i Socialforsk-
Fortsættes side 11

ningsinstituttet, han blev formand for Det sociale handicapråd og Center for ligebehandling af Handicappede. Han tilføjede den holdning, at de handicappede skulle have stort set de samme vilkår som alle andre borgere i samfundet. De skulle have støtte til at opnå det, de ikke selv kunne formulere.

Seneste fremskridt kom fra dommer *Holger Kallehaug*, der selv var handicappet med børnelammelse fra teenageårene. Sent i livet blev det ham, der kom til at formulere FN Handicapkonvention. Et fornemt og træfsikkert sæt af internationale moralske love for, hvordan handicappedes liv kunne forbedres. Handicapkonventionen er sanktioneret af Danmark og en lang række lande verden over. Det betyder, at man har et overordnet sæt af regler og mål, som landene kan arbejde henimod at etablere land for land.

Jeg kunne opremse uendeligt mange forkerte forhold, vores medmennesker måtte tåle i de mange år fra 30'erne og frem til i dag. Det er der skrevet bøger om, der er blevet sendt dokumentarudsendelser i radio og TV. Gå til bøgerne, hvis du vil have syn for sagen.

Jeg får lyst til at minde om, at for tiden er det blevet en nationalsport at klage over forskelsbehandling inden for en lang række

områder: skoler, hospitaler, politiet, domstole osv., men der er en gruppe borgere, der IKKE klager – eller rettere – aldrig klager, og det er de udviklingshandicappede. Nogle forældre taler indimellem deres sag, som jeg selv!

Personligt synes jeg, man skal se fremad. Der er fortsat masser at gøre for at forbedre livet for de udviklingshæmmede. Der er oversete mangler og kommuner der ikke kan læse/forstå lovgivningen. Fejlprocenten ved klager til Den Sociale Ankestyrelse er op imod 40%, så enhver kan se, at der er masser at gøre også frem i tiden. De mange forkerte beslutninger i kommunalt regi kan dog også forklares med, at sociallovgivningen er blevet til et kludetæppe af ændringer og nye tiltag.

Det er mit store ønske, at der nedsættes en sociallovgivningsrevision. En revurdering, der skal forestå oprydning i de mange love og ændringer til love – også Handicapkonventionen, der omfatter handicapområdet i Danmark og i andre lande. Udvalget bør også forestå ny vurdering af, hvordan man får bedre livsvilkår for vores handicappede og udviklingshæmmede, så deres vilkår forbedres IGEN, og de bliver fuldgældige borgere i vores samfund – på de mange områder, hvor de kan bidrage.

Wibeke Vadstrup

Besøg på Botilbuddet Løgstikkevej 66

19. juli er den store dag, hvor Løgstikkevejs beboere gjorde klar til besøg. I dagens anledning har flere af beboerne valgt at blive hjemme fra arbejde. Alligevel er de stået tidligt op for at klæde sig pænt på og byde velkommen til de gæster, der har takket ja til muligheden for at se og høre mere om livet på Løgstikkevej.

"Hele huset har dirret af forventning hele morgenen", fortæller Ronnie Gryberg, som er stedfortræder på botilbuddet.

"De beboere, der har valgt at være med i dag, har sådan glædet sig til at vise deres

hjem og arbejdspladser frem og fortælle om, hvad de får dagen til at gå med", afslutter han.

Og det er helt tydeligt, at i dag er en festdag på Løgstikkevej! Allerede ved hoveddøren står beboerne klar og viser glade og stolte deres lejligheder frem, som alle har eget badeværelse med loftlifte og god plads til kørestole og andre hjælpemidler.

Flere gange i løbet af dagen italesætter beboerne, hvor hyggeligt de synes, det er, at der er besøg.

Fortsættes side 15

"Det er rigtig hyggeligt at få besøg af nogle gode mennesker og vise dem, hvor vi bor", fortæller en af beboerne, der har valgt at blive hjemme for at vise rundt på tilbuddet. Han bor sammen med sin kone gennem 25 år, og de viser både hjem og arbejdsplads frem. De arbejder nemlig begge i Sundby Væksthus, som ligger lige overfor tilbuddet. Da arrangementet slutter, tager en anden beboer, som bor på Løgstykkevej, fat i Ronnie Gryberg for at sige, at hun har hygget sig mægtigt!

"Jeg synes, det var dejligt og hyggeligt", fortæller hun og fortsætter.

"Det kunne være hyggeligt at få gæster lidt oftere, som vil se, hvordan vi bor. Særligt hvis det kan være om torsdagen, for der har jeg hjemmedag, så der kan jeg vise rundt uden at skulle tage fri fra arbejde", konkluderer hun storsmilende og tøffer derefter ned mod sin lejlighed.

Den Særlige Jobformidling på Uddannelsescenter UiU

Information om overgangen fra barn til voksen

Af: Karina K. Pedersen og Johanne Meyer

Den Særlige Jobformidling (DSJ) er en lille enhed med to ansatte, placeret på Uddannelsescenter UiU (UiU) i Københavns Nordvest-kvarter. UiU tilbyder 10. klasse og den Særligt Tilrettelagte Ungdomsuddannelse (STU) til unge med særlige behov. DSJ's primære opgave er at etablere praktikker og job på særlige vilkår på det ordinære arbejdsmarked til unge med kognitive udfordringer, der er tilkendt førtidspension. Sekundært har vi i forbindelse med pensionsreformen fra 2013, tilegnet os viden om lovgivningerne i overgangen fra barn til voksen, da det dengang blev betydelig mere kompliceret end tidligere at få tilkendt en førtidspension.

Vi afholder årligt et informationsmøde om dette emne for UiU's pårørende. Vi vil i denne artikel formidle væsentlige punkter om overgangen fra barn til voksen.

Støttemulighederne ændrer sig, når en ung fylder 18 år. Den unge bliver myndig og er ikke omfattet af forældrenes forsørgelsespligt. Støtten til den unge skal nu søges og bevilges ud fra voksenbestemmelserne i serviceloven, som adskiller sig på en række punkter fra børnebestemmelserne.

Den 1.1.2021 trådte servicelovens §19a i kraft. Den har til formål at sikre, at kommunerne forbereder overgangen til voksenlivet, og den ændrede lovgivning, der følger med, for unge med betydelige og varige funktionsnedsættelser. Kommunerne skal

påbegynde dialogen med de unge og deres pårørende, fra de unge fylder 16 år.

Værd at vide om forsørgelse

I fald der ikke allerede har været afholdt møde med sagsbehandler omkring forsørgelsesafklaring anbefales det at kontakte den unges sagsbehandler i Borgercenter Handicap ved det fyldte 17 år.

Mange unge med omfattende kognitive udfordringer i form af lav IQ vil som udgangspunkt kunne få tilkendt en førtidspension. For at få tilkendt en pension ved det fyldte 18 år og uden forudgående arbejdsevneafklaring er det en betingelse, at man som udgangspunkt er dansk statsborger.

Der kan tilkendes førtidspension, hvis det dokumenteres, at det er helt åbenbart, at der ikke er arbejdsevne, og at den er varig nedsat. Nedsættelsen skal være af sådan et omfang, at personen uanset mulighederne for støtte efter den sociale lovgivning, herunder beskæftigelse i fleksjob, ikke vil blive i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

Er man ikke dansk statsborger, eller vurderes det, at den unge muligvis har en arbejdsevne og skal forsørgelsesafklares, er der mulighed for at søge om uddannelseshjælp fra det fyldte 18 år. Uddannelseshjælp søges via Jobcenter København. Der kan

Fortsættes side 19

ansøges, selvom den unge er i gang med en STU (STU ikke er SU-berettiget).

Så længe den unge er i gang med STU har formue ikke indflydelse på uddannelseshjælpen, men efterfølgende kan der kun ses bort fra beløb op til ca. 10.000 kr., hvis det kan dokumenteres, at det er opsparing til f.eks. etablering af bolig.

Værd at vide om beskæftigelse efter afsluttet STU

For at komme i betragtning til et dagtilbud, skal man ca. et halvt år før afsluttet STU kontakte Borgercenter Handicap mhp. visitation.

Dagtilbud ydes efter to forskellige paragrafer i Lov om Social Service:

§103 beskyttet beskæftigelse og §104 samvær og aktivitetstilbud.

Målgruppen for §103 er personer med betydelig og nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, som ikke kan påtage sig et ordinært arbejde eller deltage i tilbud om aktivering eller revalidering.

Beskyttet beskæftigelse kan foregå på beskyttede værksteder. Det kan også organiseres i virksomheder, der har behov for at få udført arbejdsopgaver, som kan udføres af personer med nedsat funktionsevne. Arbejdets karakter og indhold kan være meget forskelligt.

§104 Samvær- og aktivitetstilbud er til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer til opretholdelse eller forbedring af personlige færdigheder el-

ler af livsvilkårene. Sammenfattende er beskyttet beskæftigelse mere arbejdsrettet. Samvær- og aktivitetstilbud retter sig mod fritidsaktiviteter. Der er typisk flere personaleressourcer i §104 tilbud.

Endelig er der som førtidspensionist mulighed for ansættelse i job med løntilskud på det ordinære arbejdsmarked (skånejob). Her er der ikke pædagogisk støtte, og man skal være selvtransporterende. Der stilles flere krav til selvstændighed i form af, at man kan ringe sig fraværende, møde stabilt, modtage en besked, opretholde god personlig hygiejne og arbejde forholdsvis selvstændigt efter oplæring.

Værd at vide om botilbud

I Københavns Kommune kan man komme på venteliste til botilbud, når man har et aktuelt behov og ønsker at flytte hjemmefra. Man kontakter Borgercenter Handicap mhp. visitation. Til mødet benytter sagsbehandler typisk en samtaleskabelon, der hedder VUM. Det står for Voksen Udrednings Metode og benyttes til at indhente alle relevante informationer, forud for en indstilling til bolig med passende personaleressourcer i forhold til den unges støttebehov.

Det er vigtigt, at man til samtalen er tydelig og detaljeret omkring den unges støttebehov. Fortæl, hvad der er behov for hjælp til. Det kan f.eks. være, hvis den unge vågner om natten og kalder eller ikke kan klæde sig efter årstiden, selv klippe negle m.v. Intet er for ubetydeligt.

Et botilbud er et privat hjem for dem, der bor der. Det er altid muligt at besøge den unge i det omfang, man selv og den unge ønsker.

Fortsættes side 21

Man kan se alle godkendte botilbud på: www.tilbudsportalen.dk. Hvis ens barn har behov for et permanent botilbud (efter servicelovens §108), er der frit valg, hvis tilbuddet matcher de behov, ens barn har, og ikke er væsentligt dyrere, end det kommunen kan tilbyde.

Midlertidige botilbud (efter servicelovens §107) er ikke omfattet af det frie valg.

Værd at vide om værgemål

Næsten alle værgemål etableres efter Værgemålslovens § 5 stk. 1, som kan omfatte både økonomisk og personligt værgemål. Det er ofte begge dele. Følgende skal være opfyldt, før der kan iværksættes værgemål:

"Der kan iværksættes værgemål for den, der på grund af sindssygdom, herunder svær demens, eller hæmmet psykisk udvikling eller anden form for alvorligt svækket helbred er ude af stand til at varetage sine anliggender, hvis der er behov for det."

Et værgemål må aldrig være mere omfattende end nødvendigt og kan ophøre, hvis der er gode argumenter for det. Det er Familieretshuset, der langt overvejende beskikker en værge, og hvis et familiemedlem ønsker at blive værge og er egnet, vil det altid være det familiemedlem, der udpeges.

Vi får en del henvendelser fra pårørende, der er i tvivl om, hvordan de skal forholde sig, når deres barn fylder 18 år. Vi opfordrer til, at man kontakter Familieretshuset, som er eksperter på området. Pårørende fortæller, at både samtykke og fuldmagt kan hjælpe dem med at bistå deres unge et langt stykke hen ad vejen. Dette kan gøre sig gældende i samarbejdet med kommunen, banker, sundhedssektoren og lignende. Mange erfarer at samtykke og fuldmagt er mindre omstændigt og mere smidigt.

Et samtykke kan udfærdiges på et stykke papir derhjemme, der er ikke en fast juridisk form for det.

Julegaver fra Lev København

Lev København har i mange år haft tradition for at give kr. 150 til indkøb af en julegave til beboere i Københavns Kommune, der ikke har pårørende.

Julegaven gives som et gavekort til Føtex, der kan bruges i alle Salling Groups butikker, herunder også Netto, BR og Bilka.

Hvem kan søge: Pædagoger med kontakt til personer med udviklingshandicap uden pårørende.

Ansøgningen skal indeholde: Navn, fødselsdag og bosted/bopæl på beboeren. Navn, mail og telefonnummer på ansøger.

Hvordan: Hver organisation udpeger en koordinator og sender ansøgningerne samlet til eva.gjoe@gmail.com eller Eva Gjõe, Højmosevej 10, 2400 Kbh. NV.

Ansøgningsfrist: Torsdag d. 23. november 2023.

Udlevering: Gavekortene udleveres efter aftale med Eva Gjõe på tlf. 2682 7933.

- LIVET MED UDVIKLINGSHANDICAP

Medlemskontingent: sæt venligst X

- Enkeltmedlemskab 350 kr.
 Husstandsmedlemskab 700 kr.

Betal først, når girokortet modtages.

Undertegnede ønsker at blive medlem af **Lev København**

SKRIV VENLIGST MED BLOKBOGSTAVER:

Navn: _____

Adresse: _____

Postnummer: _____ By: _____

Telefon: _____ E-mail: _____

Samlevers navn (husstandsmedlemskab): _____

Samlevers telefon: _____ E-mail: _____

Lev er en interesseorganisation, der siden 1952 har arbejdet for at forbedre vilkårene for mennesker med udviklingshandicap.

Lev · Thistedgade 10, 1. tv. · 2630 Taastrup
Tlf. 3635 9696 · Fax 3635 9697 · E-mail: Lev@lev.dk · www.lev.dk

Meld dig ind
i Lev her:

HUSK
PORTO

Lev
Thistedgade 10, 1. tv.
2630 Taastrup

Du kan også tilmelde dig på www.lev.dk